
PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2018)0430

Konferencia OSN o zmene klímy 2018 (COP 24), Katowice (Poľsko)

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. októbra 2018 o Konferencii OSN o zmene klímy 2018 v Katoviciach, Poľsko (COP 24) (2018/2598(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy (ďalej len „UNFCCC“) a Kjótsky protokol k tomuto dohovoru,
- so zreteľom na Parížsku dohodu, rozhodnutie 1/CP.21 a 21. konferenciu zmluvných strán UNFCCC (COP 21) a 11. konferenciu zmluvných strán, ktorá slúžila ako stretnutie zmluvných strán Kjótskeho protokolu (CMP 11) a ktorá sa konala od 30. novembra do 11. decembra 2015 v Paríži vo Francúzsku,
- so zreteľom na 18. konferenciu zmluvných strán UNFCCC (COP 16) a 8. konferenciu zmluvných strán, ktorá slúžila ako stretnutie zmluvných strán Kjótskeho protokolu (CMP 8), ktoré sa konali od 26. novembra do 8. decembra 2012 v Dauhe v Katare, a na prijatie zmeny Protokolu, ktorou sa stanovuje druhé záväzné obdobie Kjótskeho protokolu, ktoré sa začalo 1. januára 2013 a skončí 31. decembra 2020,
- so zreteľom na otvorenie Parížskej dohody na podpis v hlavnom sídle Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“) v New Yorku 22. apríla 2016 a na skutočnosť, že zostala otvorená do 21. apríla 2017, že ju podpísalo 195 štátov a 175 štátov uložilo listiny o jej ratifikácii,
- so zreteľom na 23. konferenciu zmluvných strán UNFCCC (COP 23), 13. zasadnutie zmluvných strán Kjótskeho protokolu (CMP13), ako aj 2. zasadnutie konferencie zmluvných strán, ktoré bolo zároveň schôdzou zmluvných strán Parížskej dohody (CMA2), ktoré sa konalo v Bonne v Nemecku od 4. novembra do 16. novembra 2017,
- so zreteľom na program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 OSN a na ciele trvalo udržateľného rozvoja,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. júla 2018 o diplomacii v oblasti klímy¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. októbra 2017 o konferencii OSN o zmene klímy

---

¹ Prijaté texty, P8_TA(2018)0280.

2017 v Bonne, Nemecko (COP 23)¹,

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. júla 2016 s názvom Rýchlejší prechod Európy na nízkouhlíkové hospodárstvo (COM(2016)0500),
- so zreteľom na závery Európskej rady z 15. februára 2016, 30. septembra 2016, 23. júna 2017 a 22. marca 2018,
- so zreteľom na závery Rady z 13. októbra 2017, 26. februára 2018 a 9. októbra 2018,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/1541 zo 17. júla 2017 o uzavretí v mene Európskej únie dodatku z Kigali k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré poškodzujú ozónovú vrstvu²,
- so zreteľom na návrh plánovaných vnútroštátne stanovených príspevkov EÚ a jej členských štátov, ktorý Lotyšsko a Európska komisia predložili UNFCCC 6. marca 2015,
- so zreteľom na 5. hodnotiacu správu (AR5) Medzivládneho panelu o zmene klímy (ďalej len „IPCC“), na jeho súhrnnú správu a na osobitnú správu IPCC s názvom „Global Warming of 1,5 °C“ (Globálne oteplenie o 1,5 °C),
- so zreteľom na ôsmu súhrnnú správu Programu OSN pre životné prostredie (ďalej len „UNEP“) z novembra 2017 s názvom The Emissions Gap Report 2017 (Správa za rok 2017 o medzerách v oblasti emisií) a na tretiu správu s názvom Adaptation Gap Report 2014 (Správa UNEP za rok 2014 o medzerách v oblasti adaptácie),
- so zreteľom na správu Medzinárodnej agentúry pre energiu s názvom „Global Energy and CO₂ Status Report 2017“ (Správa za rok 2017 o globálnom stave energií a CO₂);
- so zreteľom na vyhlásenie Svetovej meteorologickej organizácie (ďalej len „WMO“) o stave svetovej klímy v roku 2017 z marca 2018, ako aj 13. vydanie bulletinu WMO venované skleníkovým plynom (Greenhouse Gas Bulletin) z 30. októbra 2017,
- so zreteľom na Správu Svetového ekonomického fóra o globálnych rizikách za rok 2018³,
- so zreteľom na vyhlásenie skupiny pre zelený rast (Green Growth Group) z 5. marca 2018, ktoré podpísali 14 ministri životného prostredia a klímy v EÚ „Financing EU climate action – reinforcing climate spending and mainstreaming in the next Multiannual Financial Framework (MFF)“⁴,
- so zreteľom na správu s názvom „CO₂ - an operational anthropogenic CO₂ emissions monitoring and verification support capacity“, zverejnenú Spoločným výskumným

---

¹ Ú. v. EÚ C 346, 27.9.2018, s. 70.

² Ú. v. EÚ L 236, 14.09.2017, s. 1.

³ http://www3.weforum.org/docs/WEF_GRR18_Report.pdf.

⁴ http://www.bmub.bund.de/fileadmin/Daten_BMU/Download_PDF/Europa_International/green_growth_group_financing_climate_action_bf.pdf.

centrum Komisie v novembri 2017¹,

- so zreteľom na vyhlásenie z Fairbanks, ktoré prijali ministri zahraničných vecí arktických štátov na 10. ministerskej schôdzi Arktickej rady, ktorá sa konala vo Fairbankse na Aljaške od 10. do 11. mája 2017,
  - so zreteľom na prvý samit One Planet, ktorý sa konal 12. decembra 2017 v Paríži, a jeho 12 prijatých záväzkov,
  - so zreteľom na encykliku pápeža Františka s názvom Laudato Si',
  - so zreteľom na Mesebergskú deklaráciu z 19. júna 2018,
  - so zreteľom na článok 128 ods. 5 a článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Parížska dohoda nadobudla platnosť 4. novembra 2016, pričom 181 zo 197 zmluvných strán dohovoru uložilo svoje listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení do úschovy OSN (od 11. októbra 2018);
- B. keďže EÚ 6. marca 2015 predložila Rámcovému dohovoru UNFCCC svoj INDC, ako aj INDC jej členských štátov, čím sa zaviazala k záväznému cieľu dosiahnuť do roku 2030 aspoň 40 % zníženie domácich emisií skleníkových plynov v porovnaní s úrovňami v roku 1990;
- C. keďže záväzky, ktoré dosiaľ prijali podpisovatelia Parížskej dohody, nebudú stačiť na dosiahnutie spoločného cieľa; keďže súčasný vnútroštátne stanovený príspevok (ďalej len „NDC“) predložený EÚ a jej členskými štátmi nie je v súlade s cieľmi uvedenými v Parížskej dohode, a preto sa musí zrevidovať;
- D. keďže základné prvky právnych predpisov EÚ prispievajúcich k plneniu NDC EÚ, najmä smernice o obnoviteľných zdrojoch energie a smernice o energetickej efektívnosti, boli dokončené s vyššou mierou ambície, vďaka čomu EÚ dosiahne do roku 2030 zníženie skleníkových plynov prinajmenšom o 45 %; keďže zníženie o 45 % v EÚ nie je dostatočný príspevok k dosiahnutiu cieľov Parížskej dohody a cieľa dosiahnuť do polovice storočia nulovú bilanciu emisií;
- E. keďže transparentnosť merania emisií je kľúčom k dosiahnutiu významného pokroku v oblasti spravodlivého znižovania emisií skleníkových plynov na celom svete;
- F. keďže po troch rokoch, počas ktorých údaje zostali bez zmeny, sa v roku 2017 zaznamenalo zvýšenie emisií uhlíka globálne aj na úrovni EÚ; keďže toto zvýšenie je rozložené nerovnomerne po celom svete;
- G. keďže v dôsledku vysokého výskytu extrémnych udalostí v počasi a teplotných rekordov v roku 2017 sa zvyšuje naliehavosť celosvetových krokov v oblasti klímy;
- H. keďže ambiciózná politika v oblasti zmierňovania dôsledkov zmeny klímy môže vytvárať rast a pracovné miesta; keďže niektoré konkrétne odvetvia sú však zraniteľné z hľadiska úniku uhlíka, ak ambicióznosť na iných trhoch nebude porovnateľná; keďže na ochranu pracovných miest v týchto konkrétnych odvetviach je preto potrebná

---

¹ <http://copernicus.eu/news/report-operational-anthropogenic-co2-emissions-monitoring>.

primeraná ochrana pred únikom uhlíka;

- I. keďže zmena klímy je násobiteľ mnohých ďalších hrozieb, ktoré neprimerane zasahujú rozvojové krajiny; keďže suchá a iné nepriaznivé poveternostné udalosti zhoršujú a ničia zdroje, od ktorých priamo závisí živobytie chudobných ľudí, a vyvolávajú zvýšenú súťaž o zvyšné zdroje, čo prispieva k humanitárnym krízam a napätiu, nútenému vysídľovaniu, radikalizácii a ku konfliktom; keďže existujú dôkazy o tom, že zmena klímy zohráva úlohu pri nepokojoch a šírení násilia na Blízkom východe, v Saheli a Africkom rohu s ďalekosiahlymi následkami;
- J. keďže správa IPCC o oteplení o 1,5 °C ďalej dokazuje, že vplyvy takéhoto zvýšenia teploty budú pravdepodobne výrazne menej závažné než vplyvy oteplenia o 2 °C;
- K. keďže dlhodobý úspech zmierňovania zmeny klímy si vyžaduje oveľa dôraznejšie opatrenia, najmä rozvinutých krajín, aby sa ukončilo uhlíkové hospodárstvo a podporil inteligentný rast s ohľadom na klímu, a to aj v rozvojových krajinách; keďže je potrebné neustále vyvíjať úsilie na posilnenie finančnej a technologickej podpory a podpory v záujme budovania kapacít pre rozvojové krajiny;
- L. keďže neúspech hlavných emitentov, pokiaľ ide o znižovanie emisií skleníkových plynov v súlade s činnosťou potrebnou na obmedzenie globálneho zvýšenia priemernej teploty o 1,5 °C alebo 2 °C, zhoršuje už teraz obrovský rozsah potrebných opatrení na adaptáciu na zmenu klímy a zvyšuje náklady na ne, pričom to má osobitne závažné dôsledky pre najmenej rozvinuté krajiny a malé ostrovné rozvojové štáty; keďže by sa mali podporiť všetky iniciatívy najmenej rozvinutých krajín a malých ostrovných rozvojových štátov na vytváranie informácií o rizikách a včasných varovaní;
- M. keďže narastajúca medzera medzi potrebami adaptácie a úsilím sa musí urýchlene zvrátiť prostredníctvom oveľa dôraznejších opatrení na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu;
- N. keďže je neudržateľné ponechať náklady na adaptáciu na miesta, na ktorých pociťujú dôsledky, a tí, ktorí nesú hlavnú zodpovednosť za emisie skleníkových plynov, musia znášať väčšinu celosvetového zaťaženia;
- O. keďže v článku 7 Parížskej dohody sa stanovuje celosvetový cieľ týkajúci sa adaptácie a tento cieľ sa musí bezodkladne začať realizovať; keďže národné adaptačné plány (NAP) by mali zohrávať dôležitú úlohu;
- P. keďže lesy významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na zmenu klímy; keďže odlesňovanie zodpovedá za takmer 20 % globálnych emisií skleníkových plynov a je spôsobené predovšetkým rozširovaním priemyselného chovu hospodárskych zvierat, priemyselného pestovania sóje a palmového oleja, a to aj na trh EÚ; keďže EÚ by mala znížiť svoj nepriamy príspevok k odlesňovaniu (tzv. embodied deforestation), za ktoré nesie zodpovednosť;
- Q. keďže pôda je vzácny zdroj a jej využitie na výrobu konvenčných surovín a surovín prvej generácie na výrobu biopalív môže zhoršiť potravinovú neistotu a zničiť živobytie chudobných ľudí v rozvojových krajinách, najmä prostredníctvom zabavovania pozemkov, núteného vysídľovania, znečistenia a porušovania práv pôvodného obyvateľstva; keďže systémy kompenzácie emisií uhlíka a opätovného zalesňovania

môžu spôsobiť takéto škody, ak nie sú riadne navrhnuté a realizované;

1. pripomína, že zmena klímy, ako príčina a násobiteľ iných rizík, je jednou z najnaliehavejších výziev, ktorým ľudstvo čelí, a že všetky štáty a subjekty na celom svete musia vynaložiť maximálne úsilie na boj s týmto javom prostredníctvom individuálnych opatrení; zdôrazňuje tiež, že včasná medzinárodná spolupráca, solidarita a konzistentný a trvalý záväzok smerom k spoločným opatreniam predstavuje jediné riešenie, ak chceme naplniť spoločnú zodpovednosť chrániť celú planétu a jej biodiverzitu pre dnešnú aj budúce generácie; zdôrazňuje, že EÚ je pripravená naďalej zohrávať svoju vedúcu úlohu v tomto globálnom úsilí a súčasne zabezpečiť udržateľný hospodársky rozvoj s nízkymi emisiami skleníkových plynov, ktorý zabezpečuje energetickú bezpečnosť, konkurenčnú výhodu pre európske priemyselné odvetvia a vytváranie pracovných miest;

Vedecký základ pre opatrenia v oblasti klímy

2. poukazuje na to, že WMO potvrdila, že roky 2015, 2016 a 2017 boli najteplejšie v histórii meraní, čo spôsobuje extrémne teploty v Arktíde, čo bude mať dlhodobý vplyv na celkovú hladinu mora a poveternostné podmienky na celom svete;
3. domnieva sa, že vážnym a pravdepodobne nezvratným dôsledkom nárastu globálnych teplôt o 2 °C by sa dalo vyhnúť, ak sa bude sledovať dosiahnutie ambicióznejšieho cieľa 1,5 °C, čo si však vyžaduje, aby rastúce globálne emisie skleníkových plynov klesli najneskôr do roku 2050 na nulu; zdôrazňuje, že potrebné technologické riešenia sú už k dispozícii a sú z hľadiska nákladov čoraz dostupnejšie a že všetky politiky EÚ by mali byť úzko prepojené s dlhodobými cieľmi Parížskej dohody a mali by sa pravidelne revidovať, aby boli v súlade s týmito cieľmi; očakáva preto zistenia z osobitnej správy IPCC roku 2018 o vplyve globálneho oteplenia o 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnymi úrovňami;
4. zdôrazňuje, že podľa Svetovej zdravotníckej organizácie zmena klímy ovplyvňuje sociálne a environmentálne determinanty zdravia – čisté ovzdušie, bezpečnú pitnú vodu, dostatok potravín a bezpečné prístrešie – a že medzi rokmi 2030 a 2050 sa očakáva, že v dôsledku podvýživy, malárie, hnačky a teplotného stresu dôjde k 250 000 úmrtiam každý rok; konštatuje, že mimoriadne vysoké teploty vzduchu priamo prispievajú k úmrtiam v dôsledku kardiovaskulárnych a respiračných ochorení, najmä u starších ľudí; uznáva, že zmena klímy je katalyzátorom konfliktov; domnieva sa, že plnohodnotné vykonávanie záväzkov z Parížskej dohody by výrazne prispelo k zvýšeniu európskej a medzinárodnej bezpečnosti a mieru;

Ratifikácia Parížskej dohody a plnenie záväzkov

5. víta bezprecedentné tempo ratifikácií Parížskej dohody, ako aj celosvetové odhodlanie a mobilizáciu štátnych i neštátnych aktérov na jej úplné a rýchle vykonanie, čo je vyjadrené prostredníctvom záväzkov na významných svetových stretnutiach, ako napríklad severoamerický samit o klíme, ktorý sa konal 4. – 6. decembra 2017 v Chicagu, samit One Planet, ktorý sa konal 12. decembra 2017 v Paríži, ako aj svetový samit venovaný globálnym opatreniam v oblasti klímy, ktorý sa bude konať 12. – 14. septembra 2018 v San Franciscu;
6. zdôrazňuje, že súčasné NDC by obmedzili globálne otepľovanie len na úroveň zhruba

3,2 °C¹ a ani by sa nedostali do blízkosti úrovne 2 °C; vyzýva všetky zmluvné strany, aby konštruktívne prispeli k tomuto procesu, ktorý sa má zaviesť do roku 2020, keď sa budú musieť aktualizovať vnútroštátne stanovené príspevky, a zabezpečili, aby ich NDC postačovali na dosiahnutie dlhodobého teplotného cieľa Parížskej dohody, aby sa globálne otepľovanie udržalo na úrovni pod 2 °C nad predindustriálnou úrovňou a aby sa vyvíjalo úsilie o obmedzenie otepľovania až na úroveň 1,5 °C; uznáva, že súčasné záväzky, vrátane záväzku predloženého Úniou a jej členskými štátmi, nie sú dostatočné na dosiahnutie cieľov dohody; zdôrazňuje preto, že globálne emisie skleníkových plynov by mali čo najskôr dosiahnuť svoj vrchol a že všetky strany dohody, najmä EÚ a všetky krajiny G20, musia v nadväznosti na facilitačný dialóg v roku 2018 zintenzívniť svoje úsilie a aktualizovať svoje vnútroštátne stanovené príspevky do roku 2020, a to s cieľom preklenúť pretrvávajúcu medzeru smerom k dosiahnutiu tohto cieľa;

7. domnieva sa, že ak iné významné ekonomiky neprijmú záväzky v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov porovnateľné so záväzkami EÚ, bude potrebné zachovať ustanovenia o úniku uhlíka, najmä tie zamerané na odvetvia s vysokým rizikom úniku uhlíka, aby sa zaistila celosvetová konkurencieschopnosť európskeho priemyslu;
8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že vo väčšine tretích krajín, ktoré v rámci Parížskej dohody prijali záväzky, sa diskusia o zvýšení ich príspevkov začína len veľmi pomaly; žiada preto Komisiu, aby nasmerovala úvahy EÚ k zvýšeniu svojho záväzku s vyšším úsilím, a cieľom motivovať ostatných partnerov k tomu, aby urobili to isté;
9. zdôrazňuje dôležitosť ambiciózneho politiky v oblasti klímy pre EÚ s cieľom konať ako celosvetový dôveryhodný a spoľahlivý partner, zachovať vedúce postavenie EÚ v oblasti klímy v celosvetovom meradle a naplniť Parížsku dohodu; víta dohodu Európskeho parlamentu a Rady s cieľom zvýšiť ciele týkajúce sa obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti na 32 % resp. 32,5 % do roku 2030, čo bude viesť k zníženiu emisií skleníkových plynov o vyše 45 % do roku 2030; víta preto pripomienky Komisie k aktualizácii NDC EÚ s cieľom zohľadniť túto vyššiu ambicióznosť a zvýšiť cieľa v oblasti znižovania emisií na rok 2030; vyzýva Komisiu, aby do konca roka 2018 pripravila pre EÚ ambicióznú stratégiu nulových emisií do polovice storočia a súčasne zabezpečila nákladovo efektívny spôsob dosiahnutia cieľa nulovej bilancie emisií prijatého v Parížskej dohode a uhlíkovo neutrálneho hospodárstva v Únii najneskôr do roku 2050, v súlade so spravodlivým podielom Únie na zostávajúcom celosvetovom uhlíkovom rozpočte; podporuje aktualizáciu NDC Únie o cieľ pre celé hospodárstvo spočívajúci v znížení domácich emisií skleníkových plynov do roku 2030 o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990;
10. víta oznámenie generálneho tajomníka OSN o zorganizovaní klimatického samitu v septembri 2019 popri 74. Valnom zhromaždení, a to s cieľom urýchliť klimatické kroky v záujme dosiahnutia cieľov Parížskej dohody a najmä presadzovať zvýšenie ambicióznosti klimatických záväzkov; vyzýva EÚ a členské štáty, aby toto úsilie podporili tým, že prejavia odhodlanie a politickú vôľu zvýšiť svoje vlastné záväzky a podporovať silné príspevky ostatných strán;
11. vyjadruje poľutovanie nad vyhlásením prezidenta Spojených štátov Donalda Trumpa, že USA odstúpia od Parížskej dohody, čo považuje za krok späť; vyjadruje spokojnosť

---

¹ UNEP, The Emissions Gap Report 2017 (Správa za rok 2017 o medzerách v oblasti emisií), s. 18.

nad tým, že po oznámení prezidenta Trumpa všetky hlavné zmluvné strany potvrdili svoj záväzok voči Parížskej dohode; veľmi víta pokračujúcu mobilizáciu významných štátov, miest, univerzít a iných neštátnych aktérov USA v prospech krokov v oblasti klímy v rámci kampane We Are Still In;

12. trvá na tom, že najmä po oznámení prezidenta Trumpa je dôležité mať k dispozícii vhodné opatrenia proti úniku uhlíka a zabezpečiť, aby podniky, ktoré patria medzi najvýkonnejšie, získali bezodplatné kvóty, ako sa dohodlo v smernici o ETS; žiada Komisiu, aby preskúmala účinnosť a zákonnosť dodatočných opatrení na ochranu priemyselných odvetví s rizikom úniku uhlíka, napríklad uhlíkovej úpravy hraničnej dane a poplatku za spotrebu, najmä pokiaľ ide o produkty prichádzajúce z krajín, ktoré neplnia svoje záväzky v rámci Parížskej dohody;
13. víta nadobudnutie účinnosti dodatku z Kigali k Montrealskému protokolu 1. januára 2019, pričom zatiaľ 27 zmluvných strán vrátane siedmich členských štátov uložilo svoje ratifikačné listiny; vyzýva všetky zmluvné strany Montrealského protokolu, najmä tie členské štáty, ktoré svoje ratifikačné listiny ešte nepredložili, aby prijali všetky potrebné kroky na jeho rýchlu ratifikáciu ako nevyhnutný príspevok k vykonávaniu Parížskej dohody a aby splnili strednodobé a dlhodobé ciele v oblasti klímy a energetiky;
14. víta ratifikáciu dodatku z Dauhy ku Kjótskemu protokolu všetkými členskými štátmi a uloženie spoločnej ratifikácie za celú Úniu 21. decembra 2017; domnieva sa, že to bude dôležitý rokovací nástroj na úspešné uzavretie rokovaní o klíme v roku 2018 a vďaka kolaboračnému úsiliu skutočne zníži emisie skleníkových plynov;
15. zdôrazňuje, že v rámci rokovaní COP 23 sa zásadná pozornosť venovala vykonávaniu a ambíciám do roku 2020; víta rozhodnutie zorganizovať dve vyhodnotenia počas konferencií COP v rokoch 2018 a 2019; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pripravili príspevky k zníženiu emisií do roku 2020, ktoré budú predložené na vyhodnotení pred rokom 2020 počas konferencie COP 24; považuje to za dôležitý krok smerom k zvýšeniu ambícií na obdobie po roku 2020 za účasti všetkých strán, a preto so záujmom očakáva výsledky prvého vyhodnotenia v Katoviciach, ktoré by malo mať podobu rozhodnutia COP opätovne potvrdzujúceho záväzok zvýšiť ambicióznosť NDC jednotlivých strán na rok 2030 do roku 2020 a zosúladiť ich tak s dlhodobými cieľmi Parížskej dohody;
16. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby používali komunikačné stratégie a aktivity na zvýšenie verejnej a politickej podpory klimatických opatrení a na zvýšenie informovanosti o vedľajších prínosoch boja proti zmene klímy ako lepšia kvalita ovzdušia a verejného zdravia, ochrana prírodných zdrojov, hospodársky rast a rast zamestnanosti, vyššia energetická bezpečnosť a nižšie náklady na dovoz energie, ako aj výhody v oblasti medzinárodnej hospodárskej súťaže vďaka inovácii a technologickému rozvoju; zdôrazňuje, že by sa mala venovať pozornosť aj väzbám medzi zmenou klímy a sociálnou nespravodlivosťou, migráciou, nestabilitou a chudobou, ako aj tomu, že celosvetové klimatické opatrenia môžu výrazne prispieť k vyriešeniu týchto problémov;
17. zdôrazňuje synergie existujúce medzi Parížskou dohodou, Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj, sendaiským rámcom a akčným programom z Addis Abeby (financovanie za rozvoj), ako aj inými dohovormi súvisiacimi s UNFCCC,

keďže predstavujú významné a navzájom prepojené kroky vpred pri zaisťovaní toho, aby bolo možné súčasne riešiť odstraňovanie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj;

COP 24 v Katoviciach

18. uznáva výsledky predsedníctiev konferencií COP 22 a COP 23, ktoré spoločne vypracovali koncept facilitačného dialógu v roku 2018, ktorý bol so širokou podporou zmluvných strán schválený a spustený v januári 2018; so záujmom očakáva jeho prvé výsledky na konferencii COP 24 a následné politické závery zamerané na zosúladenie globálnej kolektívnej ambície s dlhodobými cieľmi Parížskej dohody do roku 2020; oceňuje, že facilitačný dialóg sa neobmedzuje na diskusie medzi národnými vládami, ale umožňuje aj to, aby rôzne zainteresované subjekty vrátane regiónov a miest a ich volených zástupcov predkladali do pozornosti národných a svetových tvorcov politiky kľúčové záležitosti v oblasti klimatických opatrení; víta facilitačné dialógy miest a regiónov a teší sa na ďalšie dialógy, ktoré sa majú konať v Európe; teší sa na vstupy neštátnych subjektov a vyzýva všetky zmluvné strany, aby predložili svoje príspevky včas s cieľom uľahčiť politickú diskusiu v Katoviciach;
19. ďalej uznáva, že napriek všetkému dosiahnutému pokroku v rámci parížskeho akčného pracovného programu (súbor pravidiel) na konferencii COP 23, jeho úplné dokončenie si vyžaduje výrazné úsilie a prijatie konkrétnych rozhodnutí na konferencii COP 24; požaduje, aby sa všetky potrebné prípravné práce uskutočnili pred začiatkom samitu s cieľom dokončiť súbor pravidiel, ktorý má zásadný význam z hľadiska včasného vykonávania Parížskej dohody;
20. podporuje súbor pravidiel vyžadujúci si vysokú úroveň transparentnosti a dôrazné záväzné pravidlá pre všetky zmluvné strany a s cieľom presne merať pokrok a prehlbovať dôveru medzi zmluvnými stranami zapojenými do tohto medzinárodného procesu; je znepokojený tým, že niektoré zmluvné strany sa naďalej zdráhajú pracovať na úplnej transparentnosti v oblasti merania emisií; vyzýva všetky významné ekonomiky, aby prevzali vedúcu úlohu pri rokovaní o súbore pravidiel a aby presadzovali záväzné požiadavky kladené na systémy monitorovania a overovania vrátane včasných a spoľahlivých údajov a odhadov o emisiách skleníkových plynov;
21. zdôrazňuje, že je dôležité doplniť súbor pravidiel o atmosférické údaje vychádzajúce z pozorovaní, aby sa zvýšila spoľahlivosť a presnosť správ; vyzýva Komisiu, Európsku vesmírnu agentúru (ESA), Európsku organizáciu pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT), organizáciu European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF), európsku výskumnú infraštruktúru Integrovaný systém pozorovania CO₂ (ICOS), agentúry a výskumné centrá zaoberajúce sa národnou inventúrou a iných kľúčových aktérov, aby vytvárali operačnú kapacitu, ktorá môže produkovať informácie o antropogénnych emisiách, využívajúcu satelitné údaje a spĺňajúcu všetky potrebné požiadavky vrátane konštelácie satelitov;
22. zdôrazňuje význam toho, aby EÚ na konferencii COP 24 v Katoviciach vystupovala jednotne v záujme zabezpečenia politickej moci a dôveryhodnosti; naliehavo žiada všetky členské štáty, aby podporovali mandát EÚ počas rokovaní a v rámci bilaterálnych stretnutí s ostatnými aktérmi;
23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby dosiahli zaradenie klimatických opatrení na program významných medzinárodných fór v rámci OSN a v skupinách G7 a G20

a aby sa snažili hľadať multilaterálne partnerstvá týkajúce sa konkrétnych záležitostí v oblasti vykonávania Parížskej dohody a cieľov trvalo udržateľného rozvoja;

Otvorenosť, inkluzívnosť a transparentnosť

24. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zachovali a posilnili strategické partnerstvá s rozvinutými krajinami aj s novými ekonomikami s cieľom vytvoriť počas ďalších niekoľkých rokov skupinu vedúcich predstaviteľov v oblasti klímy a prejaviť väčšiu solidaritu so zraniteľnými štátmi; podporuje trvalé a aktívne zapojenie EÚ do koalície vysokých ambícií a komunikáciu s jej členskými štátmi s cieľom zviditeľniť ich odhodlanie dosiahnuť zmysluplné vykonávanie Parížskej dohody prostredníctvom vytvorenia stabilného súboru pravidiel v roku 2018 a prostredníctvom úspešného facilitačného dialógu na konferencii COP 24;
25. zdôrazňuje, že účinná účasť všetkých zmluvných strán je potrebná na dosiahnutie cieľa obmedziť nárast priemernej globálnej teploty na 1,5 °C, čo si vyžaduje, aby sa riešila otázka vlastných alebo konfliktných záujmov; v tomto kontexte opätovne zdôrazňuje svoju podporu iniciatívy vlád, ktoré zastupujú väčšinu obyvateľstva sveta, spočívajúcu vo vytvorení osobitnej politiky v oblasti konfliktu záujmov v rámci UNFCCC; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa do tohto procesu konštruktívne zapojili bez ohrozenia zámerov a cieľov UNFCCC a Parížskej dohody;
26. zdôrazňuje, že 80 % ľudí vysídlených v dôsledku zmeny klímy sú ženy, ktoré sú vo všeobecnosti viac ovplyvnené zmenou klímy než muži, a znášajú väčšiu záťaž, no zároveň sa nezapájajú do kľúčového rozhodovania o opatreniach v oblasti klímy; zdôrazňuje preto, že posilnenie postavenia žien, ako aj ich úplná a rovnaká účasť a vedúce postavenie na medzinárodných fórach, ako je UNFCCC, a vnútroštátne, regionálne a miestne opatrenia v oblasti klímy sú nevyhnutné pre úspech a účinnosť takýchto opatrení; vyzýva EÚ a členské štáty, aby v politikách v oblasti klímy uplatňovali rodové hľadisko a presadzovali zapojenie domorodých žien a obhajcov práv žien v rámci UNFCCC;
27. víta rozhodnutie COP 23, aby adaptačný fond naďalej slúžil cieľom Parížskej dohody; uznáva význam tohto fondu pre komunity, ktoré sú najviac ohrozené zmenou klímy, a preto víta nové záväzky vo výške 93 miliónov US, ktorými sa členské štáty zaviazali prispieť do fondu;
28. uznáva, že EÚ a jej členské štáty sú najväčším poskytovateľom verejných finančných prostriedkov na boj proti zmene klímy; vyjadruje znepokojenie nad tým, že napĺňanie záväzkov, ku ktorým sa rozvinuté krajiny zaviazali, ani zďaleka nedosahuje spoločný cieľ vo výške 100 miliárd USD ročne; zdôrazňuje, že je dôležité, aby všetky vyspelé zmluvné strany plnili svoje príspevky na dosiahnutie tohto cieľa, keďže dlhodobé financovanie má pre rozvojové krajiny rozhodujúci význam, aby mohli plniť ciele v oblasti prispôsobenia sa zmene klímy a jej zmiernenia;
29. zdôrazňuje, že rozpočet EÚ by mal zohľadňovať jej medzinárodné záväzky týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja a strednodobé a dlhodobé ciele v oblasti klímy a energetiky a nemal by byť kontraproduktívny vo vzťahu k týmto cieľom alebo obmedzovať ich vykonávanie; so znepokojením konštatuje, že cieľ vyčleniť 20 % celkových výdavkov EÚ na opatrenia v oblasti zmeny klímy sa pravdepodobne nedosiahne, a žiada preto prijatie nápravných opatrení; ďalej zdôrazňuje, že ciele v oblasti klímy a energetiky by

mali byť už od začiatku centrom politických diskusií o viacročnom finančnom rámci po roku 2020, aby sa zabezpečilo, že budú k dispozícii potrebné zdroje na ich dosiahnutie; pripomína svoju pozíciu čo najskôr a najneskôr do roku 2027 zvýšiť súčasné výdavky súvisiace s klímou z 20 % na 30 %; domnieva sa, že všetky zostávajúce výdavky VFR by mali byť v súlade s Parížskou dohodou a nemali by byť kontraproduktívne pre úsilie v oblasti klímy;

30. vyzýva na vytvorenie samostatného a automatického mechanizmu EÚ v oblasti verejných finančných prostriedkov, ktorý poskytuje dodatočnú a primeranú podporu dosahovaniu spravodlivého podielu EÚ na plnení medzinárodného cieľa v oblasti financovania klimatických opatrení na úrovni 100 miliárd USD;

Úloha neštátnych aktérov

31. pripomína, že v Parížskej dohode sa uznáva významná úloha, ktorú zohráva viacúrovňová správa vecí verejných v rámci politik v oblasti klímy, ako aj potreba komunikácie s regiónmi, mestami a neštátnymi aktérmi;
32. vyjadruje spokojnosť s narastajúcou globálnou mobilizáciou čoraz širšieho spektra neštátnych aktérov odhodlaných uskutočňovať opatrenia v oblasti klímy s konkrétnymi a merateľnými výsledkami; zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu občianskej spoločnosti, súkromného sektora a samospráv územných celkov pri presadzovaní a podpore verejnej mienky a štátnych opatrení; vyzýva EÚ, členské štáty a všetky zmluvné strany, aby stimulovali a podporovali neštátnych aktérov a viedli s nimi úplne transparentný dialóg, keďže sa v čoraz väčšej miere stali priekopníkmi boja proti zmene klímy, ako aj s aktérmi na samosprávnej úrovni, najmä tam, kde sa vzťahy EÚ s národnými vládami v oblasti klimatickej politiky zhoršili; oceňuje v tejto súvislosti prísľub, ktorý dalo na konferencii COP 23 25 priekopníckych miest zastupujúcich 150 miliónov občanov, že sa do roku 2050 stanú mestami s nulovou bilanciou emisií;
33. vyzýva Komisiu, aby ešte zintenzívnila svoje vzťahy s miestnymi a regionálnymi orgánmi, aby posilnila tematickú a odvetvovú spoluprácu medzi mestami a regiónmi v rámci EÚ aj mimo nej, aby rozvíjala iniciatívy v oblasti adaptácie a odolnosti a aby posilnila modely trvalo udržateľného rozvoja a plány znižovania emisií v kľúčových odvetviach ako energetika, priemysel, technológie, poľnohospodárstvo a doprava v mestských aj vo vidieckych oblastiach, a to napr. prostredníctvom twinningových programov, prostredníctvom programu medzinárodnej spolupráce miest, prostredníctvom podpory platforiem ako Dohovor primátorov a starostov a budovaním nových fór na výmenu najlepších postupov; vyzýva EÚ a členské štáty, aby podporovali úsilie regionálnych a miestnych aktérov o zavedenie regionálne a lokálne určených príspevkov (podobných NDC) tam, kde týmto procesom možno zvýšiť ambície v oblasti klímy;
34. nabáda Komisiu, aby vo svojom návrhu dlhodobej stratégie EÚ na dosiahnutie nulovej bilancie emisií do polovice storočia stanovila konkrétne ciele v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov na rok 2050 pre všetky odvetvia a aby vymedzila jednoznačnú cestu k dosahovaniu týchto cieľov vrátane konkrétnych míľnikov na roky 2035, 2040 a 2045; vyzýva Komisiu, aby do tohto návrhu zaradila návrhy na zlepšenie odstraňovania uhlíka prostredníctvom záchytov v súlade s Parížskou dohodou a dosiahla tak nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov v EÚ najneskôr do roku 2050, a čoskoro potom dosiahla posun do negatívnych emisií; žiada, aby táto stratégia

zabezpečovala spravodlivé rozdelenie úsilia medzi odvetviami, aby zahŕňala mechanizmus na začlenenie výsledkov piatich ročných celosvetových vyhodnotení, aby zohľadňovala zistenia z nadchádzajúcej osobitnej správy IPCC, odporúčania a pozície Európskeho parlamentu a stanoviská neštátnych aktérov ako miestne a regionálne orgány, občianska spoločnosť a súkromný sektor;

35. zdôrazňuje, že dlhodobá stratégia EÚ by sa mala považovať za možnosť stanoviť strategické budúce priority pre moderné zelené hospodárstvo EÚ naplno využívajúce potenciál technologického rozvoja a zachovávajúce vysokú úroveň sociálneho zabezpečenia, ako aj vysoké spotrebiteľské normy, ktoré budú prospešné pre priemysel aj občiansku spoločnosť, najmä z dlhodobého hľadiska;
36. nabáda Komisiu a členské štáty, aby vytvorili stratégie a programy na riešenie prechodu v rámci odvetví spôsobeného dekarbonizáciou a technologickým vývojom, aby umožnili výmenu znalostí a osvedčených postupov medzi regiónmi, pracovníkmi a podnikmi, ktorých sa to týka, a aby poskytovali regiónom a pracovníkom podporu, ktorá im pomôže pripraviť sa na štrukturálne zmeny, aby aktívne hľadali nové hospodárske potenciály a rozvíjali strategické politiky umiestnenia s cieľom zaistiť spravodlivý prechod na hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií v Európe;
37. domnieva sa, že v záujme zaistenia súladu NDC so záväzkami celého hospodárstva požadovanými Parížskou dohodou by sa zmluvné strany mali nabádať na to, aby do nich zaradili emisie z medzinárodnej námornej dopravy a letectva a aby dohodli a zaviedli do praxe opatrenia na medzinárodnej, regionálnej a národnej úrovni na riešenie emisií z týchto odvetví;

Komplexné úsilie všetkých odvetví

38. víta pokračujúce budovanie systémov obchodovania s emisiami na celom svete a osobitne spustenie počiatočnej etapy čínskeho celonárodného systému obchodovania s emisnými kvótami pokrývajúceho odvetvie energetiky v decembri 2017; víta zároveň dohodu o prepojení ETS EÚ so švajčiarskym systémom, ktorá bola podpísaná na konci roku 2017, a nabáda Komisiu, aby preskúmala ďalšie takéto prepojenia a ďalšie formy spolupráce s trhmi s uhlíkom v tretích štátoch a regiónoch, a stimulovala vytváranie ďalších trhov s uhlíkom a iných mechanizmov určovania cien uhlíka, ktoré prispievajú k zníženiu celosvetových emisií, prinesú dodatočné výhody a úspory nákladov a znížia riziko úniku uhlíka vytváraním rovnakých podmienok na celosvetovej úrovni; vyzýva Komisiu, aby zaviedla ochranné prvky na zaistenie toho, aby akékoľvek prepojenie s ETS EÚ naďalej prinášalo dodatočné a trvalé príspevky k zmierňovaniu a neohrozovalo domáce záväzky Únie v oblasti emisií skleníkových plynov;
39. vyjadruje poľutovanie nad tým, že odvetvie dopravy je jediným odvetvím, v ktorom od roku 1990 dochádza k rastu emisií; zdôrazňuje, že to nie je v súlade s dlhodobým trvalo udržateľným rozvojom, ktorý si naopak vyžaduje zníženie emisií vo všetkých sektoroch spoločnosti vo väčšej a rýchlejšej miere; pripomína, že odvetvie dopravy bude nutné úplne dekarbonizovať do roku 2050;
40. vyjadruje hlboké sklamanie z návrhu Komisie na normy v oblasti emisií CO₂ z osobných automobilov a ľahkých úžitkových vozidiel na obdobie po roku 2020, keďže nie je v súlade s dlhodobými cieľmi Parížskej dohody;

41. vyjadruje obavy v súvislosti s ambicióznosťou systému kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (ďalej len „CORSIA“) organizácie ICAO vzhľadom na prebiehajúcu prácu na normách a odporúčaných postupoch (ďalej len „NOP“), ktorými sa má tento systém od roku 2019 vykonávať; je dôrazne proti snahám o zavedenie systému CORSIA na lety v rámci Európy, čím by došlo k nahradeniu právnych predpisov EÚ a nezávislosti jej rozhodovania; zdôrazňuje, že ďalšie rozriadenie NOP systému CORSIA je neprijateľné; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vyvinuli maximálne úsilie na posilnenie ustanovení systému CORSIA, a teda aj jeho budúceho vplyvu;
42. pripomína nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2392 z 13. decembra 2017, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES na účely pokračovania súčasných obmedzení rozsahu pôsobnosti v súvislosti s činnosťami leteckej dopravy a na účely prípravy na vykonávanie globálneho trhového opatrenia od roku 2021¹, a najmä jeho článok 1 ods. 7, v ktorom sa jednoznačne uvádza, že ako spoluzákonodarcovia sú Európsky parlament a Rada jedinými inštitúciami, ktoré môžu rozhodovať o akýchkoľvek budúcich zmenách v smernici o ETS; vyzýva členské štáty, aby v duchu Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva predložili formálnu výhradu k NOP systému CORSIA, v ktorej uvedú, že vykonávanie systému CORSIA a zapojenie do jeho dobrovoľných etáp si vyžaduje vopred udelený súhlas Rady a Európskeho parlamentu;
43. pripomína, že Únia poskytla do roku 2024 ďalšie predĺženie platnosti výnimky pre lety mimo EHP, pokiaľ ide o oslobodenie od EU ETS, aby sa uľahčil proces ICAO zameraný na globálne riešenie problému emisií z leteckej dopravy; zdôrazňuje však, že akékoľvek ďalšie zmeny právnych predpisov by sa mali uskutočňovať, iba ak sú v súlade so záväzkom Únie znížiť emisie skleníkových plynov v celom hospodárstve, čo nezahŕňa používanie kompenzačných kreditov po roku 2020;
44. víta skutočnosť, že v letectve už systém ETS EÚ priniesol zníženie emisií/kompenzáciu zhruba 100 miliónov ton CO₂;
45. pripomína, že CO₂ z lodnej dopravy sa do roku 2050 zrejme zvýšia o 50 až 250 % a že technické spôsoby, ako emisie z lodí výrazne znižovať, už existujú; víta dohodu dosiahnutú na 72. zasadnutí Výboru IMO pre ochranu morského prostredia v apríli 2018 o počiatkovej stratégii IMO zameranej na zníženie emisií skleníkových plynov z lodí ako prvý krok, ktorým sektor prispeje k realizácii teplotného cieľa Parížskej dohody; vyzýva IMO, aby urýchlene odsúhlasila nové povinné opatrenia v oblasti znižovania emisií potrebné na dosiahnutie cieľov a zdôrazňuje význam a naliehavosť ich vykonania do roku 2023; zdôrazňuje potrebu ďalších opatrení a krokov, ktoré sú potrebné na riešenie emisií z námornej dopravy, a preto vyzýva EÚ a členské štáty, aby pozorne sledovali vplyv a vykonávanie dohody IMO a aby zvažili ďalšie opatrenia na úrovni EÚ; naliehavo žiada Komisiu, aby medzinárodnú námornú dopravu zaradila do svojej budúcej stratégie dekarbonizácie do roku 2050 a usmerňovala tak investičné rozhodnutia EÚ smerom k palivám a pohonným technológiám v oblasti námornej dopravy s nulovými uhlíkovými emisiami;
46. konštatuje, že odlesňovanie a degradácia lesov spôsobujú 20 % svetových emisií skleníkových plynov; zdôrazňuje významnú úlohu lesov a mokradí pri zmierňovaní

---

¹ Ú. v. EÚ L 350, 29.12.2017, s. 7

zmeny klímy, keďže majú vysoký potenciál v oblasti zachytávania uhlíka; poukazuje na to, že prírodné zachytávače a zásobníky uhlíka v EÚ a vo svete by sa mali zachovať a dlhodobu posilňovať a že celková veľkosť globálnych lesov, ako aj ich adaptačné kapacity a odolnosť voči zmene klímy je potrebné ďalej zvyšovať s cieľom dosiahnuť dlhodobý cieľ Parížskej dohody; zdôrazňuje ďalšiu potrebu úsilia o zmiernenie zameraného na odvetvie tropických lesov, ktoré sa začína riešením základných príčin straty lesa a zmeny klímy;

Odolnosť voči zmene klímy prostredníctvom adaptácie

47. vyzýva Komisiu na revíziu stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, keďže opatrenia v oblasti adaptácie sú nevyhnutné pre všetky krajiny, ak majú minimalizovať negatívne vplyvy zmeny klímy a naplno využiť príležitosti na rast odolný voči zmene klímy a trvalo udržateľný rozvoj;
48. vníma fungovanie platformy miestnych spoločenstiev a domorodého obyvateľstva ako jeden z úspechov konferencie COP 23 a ďalší dôležitý krok pri napĺňaní rozhodnutí prijatých v Paríži; domnieva sa, že platforma uľahčí účinnú výmenu skúseností a najlepšie postupy v rámci adaptačného úsilia a stratégií;
49. zdôrazňuje, že je potrebné vyvinúť verejné, transparentné a používateľsky ústretové systémy a nástroje na sledovanie pokroku a účinnosti národných adaptačných plánov a opatrení;

Diplomacia v oblasti klímy

50. dôrazne podporuje pokračovanie a ďalšie posilňovanie politického vplyvu Únie a jej klimatickej diplomacie, ktorá je nevyhnutná na zviditeľňovanie opatrení v oblasti klímy v partnerských krajinách a v očiach svetovej verejnosti; vyzýva na také pridelenie ľudských a finančných zdrojov v rámci ESVČ a Komisie, ktoré bude lepšie odrážať silný záväzok voči klimatickej diplomacii a väčšie odhodlanie uplatňovať ju; trvá na tom, že je potrebné vytvoriť komplexnú stratégiu klimatickej diplomacie EÚ a začleniť klímu do všetkých oblastí vonkajšej činnosti EÚ vrátane obchodu, rozvojovej spolupráce, humanitárnej pomoci a bezpečnosti a obrany;
51. zdôrazňuje prehlbujúce sa dôsledky zmeny klímy na medzinárodnú bezpečnosť a regionálnu stabilitu vyplývajúce z degradácie životného prostredia, zo straty živobytia, z vysídľovania spôsobeného klímou a z tým vyvolaných foriem nepokojov, keď sa klimatické zmeny často môžu vnímať ako multiplikátor nebezpečenstva; nalieha preto na EÚ a členské štáty, aby spolupracovali so svojimi partnermi na celom svete s cieľom lepšie chápať, predvídať a zvládať destabilizujúce účinky zmeny klímy; zdôrazňuje preto význam zamerania sa na klimatickú diplomaciu v rámci politik EÚ v oblasti predchádzania konfliktom;
52. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spustili aliancie vysokých ambícií, ktoré pôjdu príkladom v oblasti uplatňovania hľadiska opatrení v oblasti klímy v rôznych oblastiach zahraničnej politiky vrátane obchodu, medzinárodnej migrácie, reformy medzinárodných finančných inštitúcií a mieru a bezpečnosti;
53. vyzýva Komisiu, aby rozmer zmeny klímy začlenila do medzinárodných dohôd o obchode a investíciách tým, že budúce obchodné dohody podmieni ratifikáciou

a vykonávaním Parížskej dohody; vyzýva Komisiu, aby komplexne posúdila súlad existujúcich dohôd s Parížskou dohodou;

Priemysel a konkurencieschopnosť

54. zdôrazňuje, že zmena klímy je predovšetkým spoločenskou výzvou a že boj proti nej by mal zostať jednou z hlavných zásad politik a činností EÚ, a to aj v oblasti priemyslu, energetiky, výskumu a digitálnych technológií;
55. víta úsilie a pokrok, ktorý doteraz dosiahli európski občania, podniky a priemysel, aby splnili záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody; nabáda ich, aby stanovili vyššie ambície a plne využili príležitosti vyplývajúce z Parížskej dohody a udržiavali krok s technologickým rozvojom;
56. zdôrazňuje, že stabilný a predvídateľný právny rámec a jasné politické signály na úrovni EÚ i na celosvetovej úrovni uľahčujú a zvyšujú investície v oblasti klímy; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam legislatívnych návrhov v rámci balíka „Čistá energia pre všetkých Európanov“ na posilnenie konkurencieschopnosti EÚ, posilnenie postavenia občanov a stanovenie cieľov, ktoré sú v súlade so záväzkami EÚ vyplývajúcimi z Parížskej dohody a jej päťročným mechanizmom revízie;
57. víta skutočnosť, že niekoľko krajín, v ktorých sa nachádzajú hlavní konkurenti energeticky náročných priemyselných odvetví EÚ, zavádzajú systémy obchodovania s uhlíkom alebo iné cenové mechanizmy; podnecuje ďalšie krajiny, aby nasledovali ich príklad;
58. zdôrazňuje význam zvyšovania počtu kvalitných pracovných miest a kvalifikovaných pracovníkov v priemysle EÚ s cieľom podnietiť jeho inováciu a udržateľný prechod; žiada holistický a inkluzívny postup na vytvorenie vízie alternatívneho obchodného modelu v regiónoch s intenzívnym využívaním uhlia a uhlíka s vysokým podielom pracovníkov v odvetviach závislých od uhlíka s cieľom uľahčiť udržateľnú transformáciu pre prosperujúce odvetvia a služby a zároveň uznať dedičstvo a dostupné zručnosti pracovnej sily; zdôrazňuje dôležitú úlohu členských štátov pri urýchl'ovaní reforiem, ktoré môžu viesť k spravodlivému prechodu pracovnej sily v týchto regiónoch; pripomína, že dodatočná finančná podpora EÚ zohráva v tomto ohľade nenahraditeľnú úlohu;

Energetická politika

59. pripomína, že investície do energie z obnoviteľných zdrojov v EÚ sa znižujú; zdôrazňuje preto význam energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej účinnosti pre znižovanie emisií, ako aj pre energetickú bezpečnosť a prevenciu a zmiernenie energetickej chudoby s cieľom chrániť zraniteľné a chudobné domácnosti; požaduje celosvetovú podporu opatrení v oblasti energetickej účinnosti a úspor energie a rozvoja obnoviteľných zdrojov energie a ich účinného zavádzania do praxe (napr. stimuláciou vlastnej výroby a spotreby obnoviteľných zdrojov energie);
60. pripomína, že prioritizácia energetickej účinnosti, a to aj prostredníctvom zásady prvoradosti energetickej efektívnosti a globálneho vedúceho postavenia v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, sú dva hlavné ciele energetickej únie EÚ; zdôrazňuje význam ambiciózných právnych predpisov v rámci balíka „Čistá energia“

na dosiahnutie týchto cieľov, ako aj nadchádzajúcej stratégie v polovici storočia na účinné uplatňovanie záväzkov politik EÚ vyplývajúcich z Parížskej dohody s cieľom obmedziť nárast priemerných globálnych teplôt značne pod 2 °C s ďalším cieľom udržať ho pod 1,5 °C;

61. zdôrazňuje význam rozvoja technológií uskladňovania energie, inteligentných sietí a reakcie na strane dopytu, pretože prispievajú k posilneniu účinného využívania energie z obnoviteľných zdrojov pri výrobe elektrickej energie a v sektore vykurovania a chladenia domácností;
62. vyzýva EÚ, aby naliehala na medzinárodné spoločenstvo, aby bezodkladne prijalo konkrétne opatrenia vrátane časového plánu na postupné zrušenie dotácií, ktoré škodia životnému prostrediu, narúšajú hospodársku súťaž, odrádzajú od medzinárodnej spolupráce a bránia inovácii;

Výskum, inovácie, digitálne technológie a politika v oblasti vesmíru

63. zdôrazňuje skutočnosť, že pokračujúci a posilnený výskum a inovácie v oblasti zmierňovania zmeny klímy, adaptačných politik, efektívneho využívania zdrojov, udržateľných nízkoemisných technológií a technológií s nulovými emisiami, udržateľného používania druhotných surovín („obehové hospodárstvo“) a zberu údajov o zmene klímy sú kľúčom k boju proti zmene klímy nákladovo efektívnym spôsobom a prispievajú k zníženiu závislosti od fosílnych palív; preto požaduje globálne záväzky na posilnenie a zameranie investícií do týchto oblastí; zdôrazňuje potrebu uprednostniť financovanie projektov s využitím udržateľnej energie v rámci nového programu Európsky horizont vzhľadom na záväzky Únie v rámci energetickej únie a Parížskej dohody;
64. zdôrazňuje, že ciele trvalo udržateľného rozvoja predstavujú radikálnu zmenu medzinárodných politik v oblasti rozvojovej spolupráce a že EÚ sa zaviazala, že ich bude vykonávať vo svojich vnútorných aj vonkajších politikách; v súlade s vonkajším rozmerom cieľov trvalo udržateľného rozvoja zdôrazňuje potrebu preskúmať rôzne spôsoby, ako pomôcť rozvojovým krajinám a rozvíjajúcim sa ekonomikám pri ich transformácii energetiky, okrem iného prostredníctvom opatrení na budovanie kapacít, pomôcť pri znižovaní kapitálových nákladov na obnoviteľné zdroje energie a energeticky účinné zdroje, efektívne projekty, prenos technológií a riešenia na rozvoj inteligentných miest a vzdialených a vidieckych komunít, a tak im pomôcť plniť ich záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody; v tejto súvislosti víta nový Európsky fond pre udržateľný rozvoj;
65. pripomína, že výskum, inovácie a konkurencieschopnosť patria medzi päť pilierov stratégie energetickej únie EÚ; konštatuje, že EÚ je odhodlaná zostať globálnym lídrom v týchto oblastiach a zároveň rozvíjať úzku vedeckú spoluprácu s medzinárodnými partnermi; zdôrazňuje význam budovania a udržiavania silnej inovačnej kapacity v rozvinutých i rýchlo sa rozvíjajúcich krajinách z hľadiska zavádzania ekologických a udržateľných energetických technológií;
66. pripomína základnú úlohu, ktorú zohrávajú digitálne technológie pri podpore transformácie energetiky, a najmä zlepšení energetickej účinnosti a úspor; zdôrazňuje výhody v oblasti klímy, ktoré môže priniesť digitalizácia európskeho priemyslu prostredníctvom efektívneho využívania zdrojov a znižovania materiálnej náročnosti

a posilnením súčasnej pracovnej sily;

67. je pevne presvedčený, že vesmírne programy Únie by mali byť navrhnuté takým spôsobom, aby sa zabezpečilo, že prispievajú k boju proti zmene klímy a k stratégiám zmiernenia; v tejto súvislosti pripomína osobitnú úlohu systému Copernicus a potrebu zabezpečiť, aby zahŕňal aj službu monitorovania CO₂; zdôrazňuje, že je dôležité zachovať slobodnú, úplnú a otvorenú politiku v oblasti údajov, pretože je to dôležité pre vedeckú komunitu a podporuje medzinárodnú spoluprácu v tejto oblasti;

Opatrenia v oblasti klímy v rozvojových krajinách

68. trvá na potrebe zachovať otvorenú možnosť obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 °C a povinnosť hlavných emitentov vrátane EÚ rýchlo zvýšiť úsilie o zmiernenie, ktoré môže priniesť významné súvisiace prínosy v oblasti trvalo udržateľného rozvoja, ako aj podstatne zvýšiť ich podporu opatrení v oblasti klímy v rozvojových krajinách;
69. zdôrazňuje význam rozhodovania na základe informácií o klíme a jeho podpory prostredníctvom zlepšenia služieb v oblasti klímy, ktoré majú osobitný význam pre rozvojové krajiny; žiada, aby sa to stalo významným cieľom výskumu financovaného EÚ a dôrazného úsilia EÚ na uľahčenie prenosu technológií do rozvojových krajín; požaduje vyhlásenie WTO o právach duševného vlastníctva a zmene klímy, ktoré by bolo porovnateľné s vyhlásením WTO o dohode TRIPS a verejnom zdraví prijatým v Dauhe v roku 2001;
70. pripomína záväzok rozvinutých krajín poskytnúť nové a dodatočné financovanie na opatrenia v oblasti klímy v rozvojových krajinách, ktoré do roku 2020 dosiahne 100 miliárd USD ročne; uznáva potrebu neustáleho zvyšovania a prísnejšieho účtovania finančného úsilia, a to aj tým, že sa bude venovať pozornosť požiadavke, aby bolo financovanie nové a dodatočné, a len prostredníctvom zahrnutia grantových ekvivalentov úverov vypočítaných podľa metódy dohodnutej vo Výbore OECD pre rozvojovú pomoc; odporúča členským štátom EÚ, aby sa riadili postupmi vypracovanými Komisiou na využívanie rio markerov na účely oficiálnej rozvojovej pomoci s cieľom v oblasti klímy;
71. vyzýva EÚ, aby dodržiavala zásadu súdržnosti politik v záujme rozvoja (PCD), ktorá je zakotvená v článku 208 ZFEÚ, pretože predstavuje základný prvok príspevku EÚ k Parížskej dohode; vyzýva preto EÚ, aby zabezpečila súlad medzi politikami v oblasti rozvoja, obchodu, poľnohospodárstva, energetiky a klímy;
72. pripomína, že zmena klímy má priame aj nepriame účinky a poľnohospodársku výrobu; opakovane zdôrazňuje svoju výzvu na transformatívnu zmenu v spôsobe, akým vyrábame a konzumujeme potraviny, smerom k agroekologickému prístupu, v súlade so závermi Medzinárodného hodnotenia poľnohospodárskej vedy a rozvojovej technológie (IAASTD) a odporúčaniami osobitného spravodajcu OSN pre právo na výživu; oceňuje iniciatívy Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) zamerané na rozšírenie agroekológie s cieľom dosiahnuť ciele trvalo udržateľného rozvoja; naliehavo žiada EÚ a jej členské štáty, aby vypracovali svoju rozvojovú politiku v týchto oblastiach, a to aj v investičnom pláne EFSD v oblasti poľnohospodárstva;
73. zdôrazňuje, že pokračujúce zvýšenie objemu emisií CO₂ pochádzajúcich z dopravy

a medzinárodného obchodu znižuje účinnosť stratégie EÚ v oblasti zmeny klímy; konštatuje, že podporu rozvoja na základe vývozu, a to aj prostredníctvom priemyselného poľnohospodárstva orientovaného na vývoz, je ťažké zosúladiť s povinnosťou zmiernenia zmeny klímy;

74. domnieva sa, že EÚ by sa mala zamerať na spôsoby zavedenia kontrol európskeho obchodu a spotreby komodít s rizikom pre lesné hospodárstvo, ako sú sója, palmový olej, eukalyptus, hovädzie mäso, koža a kakao, berúc do úvahy ponaučenia z akčného plánu FLEGT a nariadenia o dreve, ako aj z opatrení EÚ na reguláciu iných dodávateľských reťazcov s cieľom ukončiť vážne ujmy alebo im zabrániť; poznamenáva, že kľúčom k úspechu tohto úsilia je presadzovanie požiadaviek na vysledovateľnosť a povinnú náležitú starostlivosť v celom dodávateľskom reťazci;
75. vyzýva Európsku investičnú banku, aby urýchlene ukončila poskytovanie úverov na projekty v oblasti fosílnych palív, a žiada členské štáty EÚ, aby ukončili všetky záruky na vývozné úvery na projekty týkajúce sa fosílnych palív; žiada osobitné štátne záruky v prospech ekologických investícií, značiek a fiškálnych výhod poskytovaných v súvislosti so zelenými investičnými fondmi a za vydávanie ekologických dlhopisov;
76. zdôrazňuje význam realizácie globálneho cieľa v oblasti adaptácie a mobilizácie veľkých nových fondov na adaptáciu v rozvojových krajinách; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa zaviazali k výraznému zvýšeniu financovania adaptácie, ktoré poskytujú; uznáva potrebu pokroku aj v otázke strát a škôd, pre ktoré by sa mali prostredníctvom varšavského medzinárodného mechanizmu získať dodatočné zdroje prostredníctvom inovatívnych zdrojov verejných financií;
77. zdôrazňuje potrebu projektov zdola nahor s miestnym vedením, ktoré sa dotýkajú obzvlášť zraniteľných ľudí a komún; konštatuje, že pri súčasnom dôraze na operácie kombinovaného financovania a záruky s cieľom uľahčiť súkromné investície sa uprednostňujú veľké projekty, a vyzýva na primeranú rovnováhu vo využívaní finančných prostriedkov na pomoc;
78. konštatuje, že letecký priemysel sa vo veľkej miere spolieha na kompenzačný kredit a že kredit za kompenzáciu pre lesy je ťažko merateľný a nemožno ho zaručiť; zdôrazňuje potrebu zabezpečiť, aby systém kompenzácie a znižovania emisií CO₂ pre CORSIA a iné projekty v žiadnom prípade nepoškodili potravinovú bezpečnosť, práva na pôdu, práva domorodého obyvateľstva alebo biodiverzitu a aby sa rešpektovala zásada slobodného predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení;

Úloha Európskeho parlamentu

79. domnieva sa, že musí byť dôsledne začlenený do delegácie EÚ, pretože jeho súhlas sa vyžaduje v súvislosti s uzavretím medzinárodných dohôd a ako spoluzákonodarca zohráva ústrednú úlohu pri domácom vykonávaní Parížskej dohody; očakáva preto, že sa bude môcť zúčastniť na koordinačných stretnutiach EÚ v Katoviciach a že sa mu zaručí prístup ku všetkým prípravným dokumentom od okamihu začatia rokovaní;

o

o o

80. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii, vládam a

parlamentom členských štátov a sekretariátu UNFCCC so žiadosťou, aby bolo zaslané všetkým zmluvným stranám, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ.